

Er zwemt weer barbeel in de Geul

Maatregelen verbetering Geulstelsel blijken succesvol

Tekst: Charlotte van Voorst

Fotografie: Waterschap Roer en Overmaas, Onno Terlouw en Vildaphoto

Het waterschap Roer en Overmaas spant zich al jaren in om het leefgebied en de optrekbaarheid van beeksystemen voor alle waterorganismen te verbeteren. Met succes.

Op het gebied van visstandbeheer werkt het waterschap nauw samen met de Visstandbeheercommissie Geul. Om na te gaan of de genomen maatregelen effect hebben op het herstel van de karakteristieke Limburgse beekvisfauna worden in de grotere beken regelmatig visstandbemonsteringen uitgevoerd. Zo zal het Geulstelsel in 2011 weer worden onderzocht. Dit jaar presenteerde de VBC Geul een evaluatie van het Visstandbeheerplan Geul en zijbeken 1996 - 2005.

Sterk herstel visstand

Uit het evaluatierapport bleek dat het met de visstand in de Geul wel goed zit. Het Waterschap Roer en Overmaas heeft diverse maatregelen genomen om de visstand te verbeteren. Zo zijn er 10 knelpunten voor vissen opgeheven en staan er nog 15 in de planning. Ook is er in VBCverband geëxperimenteerd met het uitzetten van beekforelbroed en zijn de paaigebieden van de beekforel regelmatig geschoond. Volgens Rob Gubbels, ecooloog bij Waterschap Roer en Overmaas, hebben deze maatregelen in combinatie met de verbetering van de waterkwaliteit geleid tot een sterk herstel van de visstand in de Geul.

De verspreiding van de gestippelde alver (*Alburnoides bipunctatus*) in de Geul is de laatste jaren bijvoorbeeld toegenomen. De hervestiging van deze vis in de Geul lijkt succesvol te verlopen. Onderzoek in 2011 moet duidelijk maken of deze ontwikkeling zich heeft doorgezet.

Bolwerk van de barbeel

De Geul kan momenteel worden bestempeld als een van de bolwerken van de barbeel (*Barbus barbus*) in Nederland. Er is in de Geul zonder meer sprake van een stabiele, levenskrachtige populatie. De indruk bestaat dat de barbeelstand in de Geul alsook in enkele zijbeken het laatste decennium sterk is toegenomen. De soort is in alle onderzochte trajecten van de Geul aangetroffen. Ook in de (mondingen van) zijbeken Selzerbeek, Eijserbeek, Gulp en

Oude Kanjel zijn barbelen waargenomen. Voor 2000 was daar geen sprake van.

Explosieve toename rivierdonderpad

De rivierdonderpad (*Cottus gobio*) werd tot voor kort beschouwd als een van de meest zeldzame vissoorten binnen het stroomgebied van de Geul. Hoe anders is de situatie nu. Uit het rapport van de VBC en de laatste visstandbemonstering 2005 van het waterschap zelf, zijn verspreid over het gehele Nederlandse deel van de Geul talrijke rivierdonderpadden aangetroffen. In een tijdsbestek van 5 à 10 jaar is het bestand aan rivierdonderpadden in het stroomgebied van de Geul, met name in de Geul zelf, explosief toegenomen.

Samenwerking

Het waterschap werkt sinds de jaren negentig steeds intensiever samen met de Visstandbeheercommissie. In nauw overleg worden voor de Geul, maar ook voor andere beken, visstandbeheersplannen opgesteld. Zo kan de visie van het waterschap op waterbeheer en de visie van de VBC op de positie van de vis in samenhang worden bekeken. Beide partijen werken samen om van de Geul weer het riviertje te kunnen te maken zoals dat ooit geweest is, namelijk een meanderende beek met een goede waterkwaliteit en boordevol vis.

“De samenwerking tussen de VBC-Geul en het waterschap verloopt heel goed”, aldus een tevreden Rob Gubbels van het waterschap.

Ook de VBC is tevreden over de samenwerking met het waterschap. “Voorstellen en maatregelen uit het Visstandbeheerplan worden in goed overleg uitgevoerd. De bouw van dure werken zoals vispassages zijn voor de VBC onmogelijk zelf te realiseren. De VBC op haar beurt draagt haar steentje bij door de nodige monitoringsgegevens betreffende de visstand aan te leveren”, volgens een enthousiaste Jef Lameriks, secretaris van de Visstandbeheercommissie

onderzoek en beheer

Bolwerk van de barbeel.

Er wordt geëxperimenteerd met de introductie van beekforel.

De Geul zit weer boordevol vis.

Geul. Voor de nieuwe planperiode heeft de VBC gekozen voor een volledig digitaal Visstandbeheerplan. Alle projectgegevens door de VBC verzameld, worden jaarlijks op CD-rom vastgelegd en worden als naslagwerk voor belanghebbenden verspreid.

“De Hengelsportfederatie Limburg is onder de indruk van het werk dat de VBC Geul heeft geleverd om de evaluatie van het Visstandbeheerplan op deze digitale manier uit te werken. Dit is een zeer eigentijdse aanpak van rapporteren. Geen dure rapporten, maar een toegankelijke CD-Rom waar per voorgestelde maatregel staat beschreven hoe ver het ermee staat en welke zaken nog moeten worden gerealiseerd. De VBC Geul geeft met deze aanpak een fantastisch voorbeeld aan andere Visstandbeheercommissies die wellicht graag deze werkwijze willen kopiëren”, vertelt Marc Budé, Beleidsmedewerker sportvisserij van Hengelsportfederatie Limburg.

Kader Richtlijn Water

Tenslotte is het herstel van vismigratie onderdeel van nationaal én internationaal beleid. Waterbeheerders hebben er groot belang bij dat visstandgegevens beschikbaar komen. Dit vooral vanwege de Europese Kaderrichtlijn Water. De visstand is immers één van de kenmerkende parameters van een watersysteem. “Gelukkig is ons waterschap al langer volop aan de slag om beken te laten meanderen en water optrekbaar te maken voor vissen. Maatregelen lopen uiteen van de aanleg van diverse typen vispassages, de inzet van aangepast beheer tot het verwijderen van kunstwerken in combinatie met natuurlijk herstel van het watersysteem. Dat scheelt ons nu met de Europese Kaderrichtlijn Water een hoop inspanning”, besluit Jan Schrijen, voorzitter Waterschap Roer en Overmaas.

Meer info over de CD-ROM met de evaluatiegegevens van de VBC Geul is te verkrijgen bij jef.lameriks@planet.nl.

Over de auteur

Charlotte van Voorst is werkzaam bij Waterschap Roer en Overmaas. Zij is bij het waterschap verantwoordelijk voor communicatie adviezen en (pers)publicaties.

